

DECLARACIÓN DE IMPACTO AMBIENTAL FORMULADA POLA DIRECCIÓN XERAL DE CALIDADE AMBIENTAL, SOSTIBILIDADE E CAMBIO CLIMÁTICO RELATIVA AO PROXECTO DO PARQUE EÓLICO DOS COTOS, NO CONCELLO DE CERDEDO-COTOBADE (PONTEVEDRA), PROMOVIDO POR TIRAVENTOS, S.L. (CLAVE: 2022/0142)

A Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, en base as súas competencias para resolver este expediente ambiental segundo o Decreto 42/2019, do 28 de marzo, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda e, de conformidade coa proposta do Servizo de Avaliación Ambiental de Proxectos da Subdirección Xeral de Avaliación Ambiental, que a continuación se transcribe:

A Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, establece no seu artigo 7.1 apartado a) que os proxectos comprendidos no seu anexo I serán obxecto dunha avaliación de impacto ambiental ordinaria.

O proxecto ao que se refire esta proposta de declaración atópase incluído no grupo no grupo 3.i, os parques eólicos que teñan 50 ou máis aerogeradores, ou máis de 30 MW ou que se atopen a menos de 2 km doutro parque eólico en funcionamento, en construción, con autorización administrativa ou con declaración de impacto ambiental.

Este sería o caso da actuación pretendida, dado que o parque, segundo o estudo de impacto ambiental (EslA), atópase a menos de 2 km doutro parque eólico.

Considerando o anterior, o proxecto someteuse ao trámite de avaliación de impacto ambiental ordinaria e, téndose practicado o referido procedemento, procede formular a correspondente declaración de impacto ambiental (DIA), de acordo co disposto no artigo 41 da dita Lei 21/2013.

1. INFORMACIÓN SOBRE O PROXECTO

1.1. Promotor e órgano substantivo

O promotor do proxecto é Tiraventos, S.L. e o órgano substantivo a Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais da Vicepresidencia Primeira e Consellería de Economía, Industria e Innovación.

1.2. Obxecto do proxecto, descrición e localización

O parque eólico dos Cotos foi admitido a trámite na Resolución do 20 de decembro de 2010 da entón Consellería de Economía e Industria pola que se aproba a relación de anteprojectos de parques eólicos seleccionados ao amparo da Orden de 29 de marzo de 2010 para a asignación de 2.325 MW de potencia na modalidade de novos parques eólicos en Galicia.

O 27.10.2011 a entón denominada Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental, determinou a necesidade de someter o proxecto a avaliación de impacto ambiental ao abeiro da normativa ~~vixente~~ naquel momento (Real Decreto Lexislativo 1/2008, do 11 de xaneiro, polo que se aproba o ~~texto~~ refundido da Lei de avaliación de impacto ambiental de proxectos). Consecuentemente, o 11 de xuño de 2013 publicouse no DOG nº110 a Resolución do 6 de maio de 2013 da Xefatura Territorial de Pontevedra, polo que se someteu a información pública a autorización administrativa, a declaración de utilidade pública, coa necesidade de urxente ocupación que implica, a aprobación do proxecto de execución, o proxecto sectorial de incidencia supramunicipal da instalación eléctrica e o estudo ambiental das instalacións referidas ao parque eólico dos Cotos.

No entanto, o promotor non continuou coa tramitación ambiental e, tendo en conta a necesidade de realizar modificacións, procedeu á redacción dun novo proxecto do parque eólico dos Cotos.

Neste contexto, o 15.07.2021 Tiraventos, S.L., presentou ante o órgano substantivo, xunto coa documentación técnica correspondente, unha solicitude de modificación substancial do proxecto e solicitou a tramitación do procedemento de autorización administrativa previa e de construción, declaración de utilidade pública e aprobación do proxecto sectorial ao abeiro da Lei 8/2009, do 22 de decembro, pola que se regula o aproveitamento eólico en Galicia e se crean o canon eólico e o Fondo de Compensación Ambiental.

Consecuentemente, a nova tramitación ambiental iníciase segundo a Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, polo que tamén se considerou pertinente a cancelación do expediente ambiental inicial (clave 2011/0183) e a apertura do presente expediente (clave 2022/0142).

De acordo coa documentación agora achegada, o proxecto consiste na execución dun parque eólico de 30 MW de potencia total no concello de Cerdedo-Cotobade (Pontevedra), composto por 6 aerogeradores e a súa infraestrutura asociada, que se localizarán dentro do polígono definido polas coordenadas UTM que se indican no punto 3 desta DIA.

As características principais do proxecto son as seguintes:

- Número de aerogeradores: 6
- Modelo previsto: Vestas V-150
- Potencia nominal unitaria: 5 MW
- Potencia total instalada: 30 MW
- Altura de buxa: 125 m
- Diámetro de rotor: 150 m
- Orzamento: 20.888.394,55 €

Inclúe ademais, a construción dunha subestación transformadora 30/66 kV, cun edificio de control anexo. Así mesmo, instálase unha fosa séptica para a recollida das augas e procederase ao seu baleirado cando sexa necesario.

A enerxía do parque será evacuada mediante unha LAT aero-subterránea a 66 kV (obxecto doutro proxecto e en tramitación) dende a subestación do parque eólico ata subestación de Pontesampaio, propiedade de Unión Fenosa, como punto de conexión á rede de distribución.

A obra civil inclúe a apertura de 3.792 m de vieiros de nova construción e o acondicionamento de 5.515 m de vieiros ou pistas existentes. A sección tipo terá un ancho de calzada mínimo de 6 m e contará con drenaxes transversais para permitir a continuidade da rede de drenaxe natural do terreo. Así mesmo, escavaranse 9,8 km de gabias para soterrar o cableado de media tensión e a rede de comunicacións entre os aerogeradores e a subestación.

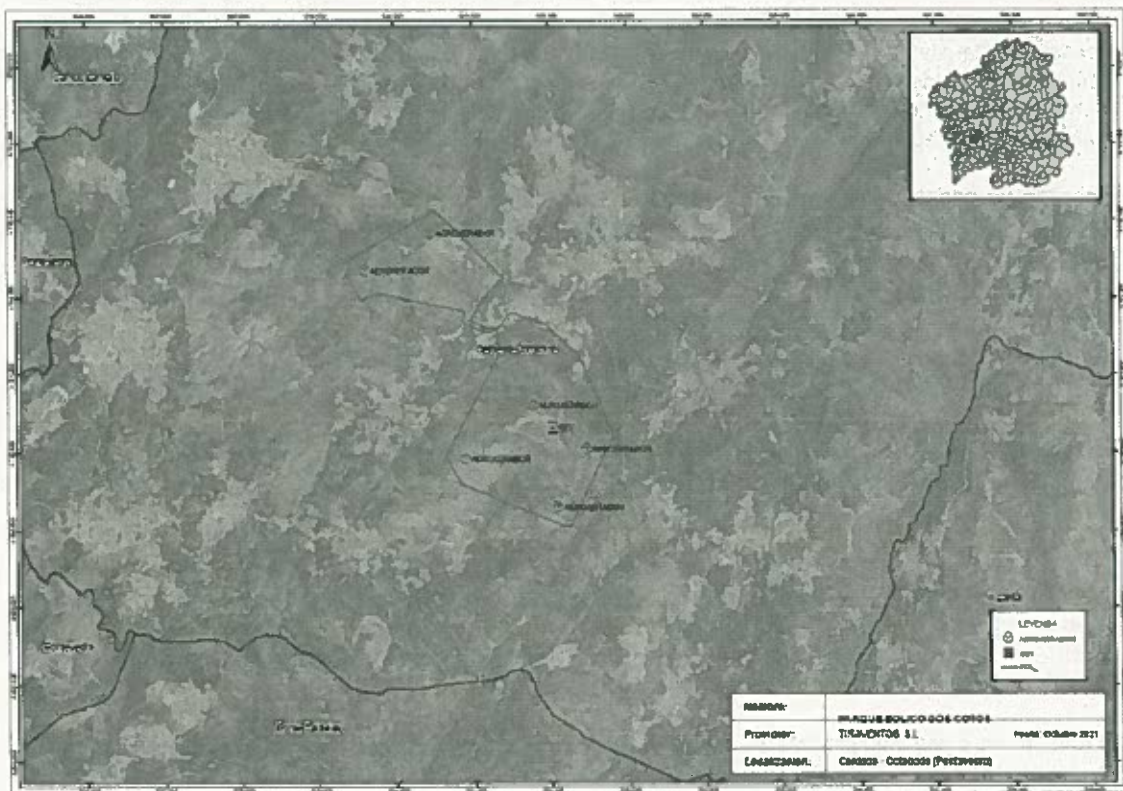
Para a montaxe dos aerogeradores dispóñase de plataformas de 45x32 m², ás que engadírase unha área de ensamblaxe coa plataforma do guindastre. En paralelo ás ditas plataformas dispóñase dunha plataforma auxiliar para amoreamento de material (78x18 m²).

Está prevista a existencia dunha zona de 1.146 m² destinada, durante as obras de execución, ao amoreamento de material, instalacións auxiliares e parque de maquinaria, nunha zona próxima á subestación do parque eólico.

O prazo estimado de execución do proxecto é de 15,5 meses.

Como consecuencia da tramitación ambiental practicada propónse unha nova localización para a subestación, desprazándose ao nordés da situación orixinal, modifícase o vieiro cara os aerogeradores 1 e 2, modifícase a traza do vieiro de acceso ao aerogerador 1 e recortase o extremo sur da plataforma do aerogerador 3 e o trazado do seu vieiro de acceso.

Inclúese a continuación un bosquexo do parque eólico:

1.3. Principais elementos ambientais da contorna

A área onde se pretende instalar o parque eólico atópase dividida en dúas zonas diferenciadas cun val entre elas, polo que discorre o río Almofrei. Trátase dunha contorna de carácter forestal (alternándose zonas de mato e piñeiros), na que abundan os afloramentos rochosos. Na contorna dos aeroxeneradores aparecen numerosos núcleos de poboación, situándose os máis próximos entre os 500 e os 1000 m, como son O Salgueiro, Insuela e A Graña. As vías de comunicación máis importantes da zona son as estradas PO-233, PO-235 e N-541.

A nivel hidrolóxico, a área de actuación sitúase dentro do ámbito de intervención da Demarcación Hidrográfica Galicia Costa e queda encadrada na conca do río Lérez. Discorren próximos ás infraestruturas do parque eólico o río Almofrei e os seus afluentes, tributario do río Lérez. No que respecta a zonas protexidas, débese mencionar que na poligonal do parque atópase un área de captación en zona sensible e a menos de 3 km das actuacións localízanse dúas zonas de baño.

Augas de Galicia cita as seguintes afeccións sobre a rede hidrográfica: o cruzamento do río Almofrei e dous cruzamentos dun rego innominado tributario do río Almofrei pola execución de gabiá de cableado, o acondicionamento de vieiro existente e a execución dun novo vieiro. Así mesmo, existen afeccións na zona de policía debidas ás actuacións programadas no proxecto, tanto no río Almofrei como en varios regos tributarios do mesmo. O promotor sinala tamén a afección dun rego que cruzaría o camiño existente entre os aeroxeradores 3 e 4, e identifica cruzamentos de varios regos, non identificados no visor de Augas de Galicia.

Segundo a documentación achegada polo promotor, a vexetación na área onde se proxecta o parque eólico componse principalmente por repoboacións de *Pinus pinaster*, *Pinus radiata* e *Eucaliptus globulus*, entre ás que se atopa matogueira formada por queirogais, xestas e toxos. O bosque autóctono aparece asociado ás ribeiras dos cursos fluviais e ás ladeiras menos expostas.

En canto a hábitats naturais, segundo o informado pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural, de acordo co Atlas de hábitats naturais e seminaturais de España (2005), na zona de actuación localízanse teselas onde se identificaron os hábitats de interese comunitario 4030 Uceiras secas europeas, 8230 Rochedos silíceos con vexetación pionera de *Sedo-Scleranthion* ou do *Sedo albi-Veronicion dillenii* e 4020 Uceiras húmidas atlánticas de zonas mornas de *Erica ciliaris* e *Erica tetralix*.

Respecto de especies de flora protexida, ameazada ou de interese, dita dirección xeral sinala que a presenza potencial no ámbito de actuación do proxecto corresponde á incluída nas cuadrículas 29TNG49, 29TNH30 E 29TNH40 (UTM 10x10 km), do Inventario Español de Especies Terrestres. Dentro das especies incluídas atópase O *Narcissus cyclamineus* presente no Catálogo galego de especies ameazadas (CGEA) na categoría de vulnerable.

Entre a fauna inventariada nas anteditas cuadrículas 10x10 km, existen tamén varias especies recollidas no CGEA, 14 coa categoría de vulnerable (entre as que se atopan as aves *Circus cyaneus*, *Phalacrocorax aristotelis* e *Scolopax rusticola* e os mamíferos *Galemys pyrenaicus*, *Rhinolophus ferrumequinum* e *Rhinolophus hipposideros*) e 7 en perigo de extinción (entre as que se atopan as aves *Tetrax tetrax*, *Numenius arquata*, *Milvus milvus*, *Gallinago gallinago* e *Vanellus vanellus*, os invertebrados *Macromia splendens*, *Geomalacus maculosus* e *Oxygastra cortisii*, e o réptil *Emys orbicularis*).

Entre a avifauna detectada nos traballos de campo efectuados polo promotor detectase a especie *Phoenicurus ochruros*, especie ameazada recollida no CGEA, e as seguintes aves preeciras: *Buteo buteo*, *Accipiter gentilis*, *Accipiter nisus*, *Circus gallicus* e *Pernis apivorus*. En canto aos quirópteros, identifícanse varias especies, entre as que se atopan *Pipistrellus pipistrellus*, *Eptesicus serotinus*, *Nyctalus leisleri*, *Miniopterus schreibersii* e *Nyctalus noctula*.

No que atinxe a espazos protexidos e outras zonas ou elementos de interese ambiental, destacar que o proxecto está incluído dentro do ámbito do Plan de recuperación da subespecie lusitánica da escribenta das canaveiras *Emberiza schoeniclus*, nunha área tipificada como potencial.

No que respecta á paisaxe, o ámbito do proxecto sitúase na comarca paisaxística Baixo Lérez. O Catálogo das paisaxes de Galicia identifica a área de especial interese paisaxístico (AEIP) Val do alto Almofrei a 1,6 km. No que se refire aos miradoiros, o miradoiro Monte Sisalto está situado a 100 m do aeroxenerador 3 e o miradoiro Monte Castelo_2 sitúase a 850 m do aeroxenerador 1. Na contorna próxima atópanse as praias fluviais Pozo Negro e A Chan situadas no río Almofrei, así como as ribeiras do río Almofrei sinalados como lugares de especial interese paisaxístico (LEIP) no Catálogo das paisaxes de Galicia. En canto as rutas de sendeirismo, a máis próxima é a ruta GR 94 Rural de Galicia, que discorre a 150 m do aeroxenerador 1 e a 140 m do aeroxenerador 2; así mesmo a 1,5 km localízase a ruta PR-G 68 A Vía Escondida e a 4,5 km a ruta PR-G 109 Ruta das Almiñas e do Foxo do Lobo. Ademais, segundo o informado polo Instituto de Estudos do Territorio os aeroxeneradores 1 e 3 están situados nunha zona de visibilidade alta ou moi alta.

En canto ao patrimonio cultural, no ámbito de estudo identifícanse os elementos patrimoniais de tipo arqueolóxico: Coto da Torre, Mámoa da Lagoas, Coto da Torre, Mámoa do Coto da Mina 1, Mámoa do Coto da Mina 2, Petróglifo de Chan do Muíño 1, Petróglifo de Chan do Muíño 2, Petróglifo de Chan do Muíño 3, Petróglifo dos Carreiros, Petróglifo do Campiño das Pías, Petróglifo de Chan do Muíño 4, Petróglifo de Chan do Muíño 5, Petróglifo de Chan do Muíño 6, Mámoa do Chan, As Cachadas, outra nova sen catalogar O Castra de Rebordelo e un topónimo O Facho. Identifícanse tamén os seguintes bens de carácter arquitectónico e etnográfico: Muíño daquela banda/muíño da costa, Ponte do Pozonero, Conxunto da igrexa e a casa reitoral de Rebordelo, Conxunto da igrexa e a casa reitoral de Rebordelo, Muíño dos milagres e Muíño da Pena.

2. TRAMITACIÓN E ANÁLISE DO EXPEDIENTE

2.1. Resumo da tramitación

Tras o transcurso dos acontecementos recollidos ao comezo do anterior apartado 1.2, o Consello da Xunta de Galicia, na súa reunión do 21.10.2021, acordou declarar iniciativa empresarial prioritaria o

proxecto do parque eólico dos Cotos, promovido por Tiraventos, S.L., ao abeiro do establecido nos artigos 42 e 43 da Lei 5/2017, do 19 de outubro, de fomento de implantación de iniciativas empresariais en Galicia, modificada pola Lei 3/2018, do 26 de decembro, de medidas fiscais e administrativas, e pola Lei 9/2021, do 25 de febreiro, de simplificación administrativa e de apoio á reactivación económica de Galicia. Mediante Resolución do 25 de outubro de 2021 da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais, declarouse a tramitación de urxencia dos procedementos administrativos correspondentes ao parque eólico dos Cotos.

Mediante Resolución do 15.12.2021 da Xefatura Territorial de Pontevedra (DOG Núm. 245 do 23.12.2021), someteuse a información pública o estudo de impacto ambiental e as solicitudes de autorización administrativa previa e de construción, o proxecto sectorial (proxecto de interese autonómico) e a solicitude de declaración de utilidade pública, en concreto, das instalacións do parque eólico dos Cotos. Así mesmo, a dita xefatura territorial efectuou o trámite de consultas sobre o estudo de impacto ambiental.

Porén, mediante Resolución do 08.03.2022 da mesma xefatura territorial, someteuse novamente a información pública o estudo de impacto ambiental e as solicitudes de autorización administrativa previa e de construción, o proxecto sectorial (proxecto de interese autonómico) e a solicitude de declaración de utilidade pública do parque eólico dos Cotos.

O 29.09.2022 recíbese na Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático o expediente ambiental do proxecto, remitido pola Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais como órgano substantivo por razón da materia, para os efectos de continuar coa tramitación de cara a formular a declaración de impacto ambiental. Entre outra documentación, o expediente ambiental achegado contén o ESIa sometido a información pública, titulado *Estudio de impacto ambiental. Parque eólico dos Cotos. Junio 2021* (asinado o 30.09.2021), así como o proxecto de execución nomeado *Proyecto. Parque eólico dos Cotos. Julio 2021* (asinado o 29.12.2021).

Xa iniciada a revisión e a análise técnica do expediente recibido, considerouse necesario completalo, entre outros, con informes da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, Dirección Xeral de Patrimonio Natural, Augas de Galicia e Instituto de Estudos do Territorio, o que se notificou ao órgano substantivo mediante a correspondente solicitude de documentación de data 13.10.2022.

2.2. Resumo da análise técnica do expediente

O expediente de avaliación de impacto ambiental contén, entre outra documentación, os anuncios e certificados de exposición pública, as alegacións ambientais e os informes recibidos como resultado dos trámites de información pública e de consultas sobre o ESIa e as súas addendas ou documentación complementaria de ser o caso.

- En canto aos informes, pódese indicar o seguinte:

- A Dirección Xeral de Patrimonio Cultural comeza informando dos antecedentes e feitos e da lexislación a considerar, para posteriormente, realizar unha análise da documentación remitida.

Informa de que o proxecto propón a ancoraxe dunha canalización de aceiro galvanizado sobre o lado norte da Ponte do Pozonegro (ben de carácter arquitectónico e etnográfico catalogada polo Plan básico autonómico), para o paso das liñas eléctricas do parque eólico. Esta proposta non se considera viable, por constituír unha afección directa e crítica sobre un elemento catalogado. Asemade, a carón da citada ponte atopase o muíño daquela Banda/ Muíño da Costa, afectado tamén de forma directa pola gabiá de cableado que pasa á súa beira.

Finalmente informa de xeito favorable ao ESIa coa excepción do trazado da liña eléctrica que comunica os aeroxeradores 1 e 2 coa subestación e que pasa pola ponte do Pozonegro. En todo caso, deberase ter en conta as seguintes consideracións e condicións:

- Deberá atoparse outro recorrido para o trazado da liña eléctrica do parque que non atravesese o río Almofrei pola ponte do Pozonero e que non afecte ao resto dos elementos do patrimonio cultural (área de protección da Mámoa das Lagoas).
- Dentro do control e seguimento arqueolóxico da obra, previamente ou durante a fase de replanteo do aeroxerador 2, plataforma e vieiro de acceso, levarase a cabo a roza do terreo para comprobar onde remata o sebe leste do foxo de lobo das Brañeiras. No caso de que se conclúise que a traza do sebe do foxo se prolonga dentro da zona de afección do aeroxerador 2, deberá desprazarse este fóra do espazo do foxo do lobo e do seu contorno de protección, e haberán de tomarse as medidas correctoras necesarias para a protección de tódolos elementos do foxo.
- Presentarase na Dirección Xeral de Patrimonio Cultural a ficha normativizada da Referencia O Castro de Rebordelo para integrala no Arquivo de Xacementos Arqueolóxicos de Galicia.
- Dada a proximidade da obra ao outeiro do Coto do Facho, considérase necesario levar a cabo una roza selectiva de vexetación que permita verificar a posible presenza dun xacemento arqueolóxico. No caso de confirmarse a presenza de novos bens arqueolóxicos avalíase o impacto que sobre os mesmos causa a obra e achégase ficha con descrición pormenorizada para a súa incorporación no Arquivo de xacementos arqueolóxicos da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural. En todo caso, esta intervención debe realizarse previa da execución da obra co obxecto de que, se é o caso, a Dirección Xeral do Patrimonio Cultural, poida decidir sobre a conveniencia de establecer outras medidas de protección.
- A totalidade dos traballos de construción do parque eólico realízase baixo control arqueolóxico. Faise un seguimento especial dos traballos de roza naquelas zonas que non puideron ser prospectadas axeitadamente, é dicir, na contorna do camiño que partindo da PO-233 se dirixe ao paso entre Monte Castelo e Fonte das Ratas denominada *Área ao NO da PO233*. No caso de que se constate a existencia de restos arqueolóxicos, primárase a conservación dos mesmos. Calquera modificación do proxecto terá que ser informada pola Dirección Xeral de Patrimonio Cultural.

O promotor envía, entre outros, un escrito no que inclúe as modificacións propostas a fin de reducir o impacto das infraestruturas sobre a Ponte do Pozonero (soterramento da liña baixo o leito do río) e a Mámoa das Lagoas.

A Dirección Xeral de Patrimonio Cultural nun segundo informe sinala que a nova alternativa ao trazado da liña eléctrica na Ponte do Pozonero elimina os impactos que se orixinaban e emite un informe favorable tendo en conta as seguintes consideracións:

- Durante as obras de soterramento da liña eléctrica do parque eólico baixo o leito do río Almofrei, deberá coidarse de que as obras a realizar non afecten a ponte. Estas obras faranse baixo o control e seguimento arqueolóxico.
- Modifícase o deseño do tramo de vieiro novo que parte da estrada PO-233 cara aos aeroxeradores 1 e 2 e búscase unha alternativa que evite afectar o contorno de protección do xacemento arqueolóxico da Mámoa das Lagoas.
- Mantéñense o resto dos condicionantes incluídos no informe emitido o 20.05.2022 sobre o estudo de impacto ambiental e o proxecto de interese autonómico.

Na documentación remitida polo promotor defínese un novo trazado do tramo do vieiro que, partindo da estrada PO-233, dá acceso aos aeroxeradores 1 e 2.

Nun derradeiro informe a Dirección Xeral de Patrimonio Cultural indica que debido ás modificacións propostas non existe impacto sobre o devandito ben arqueolóxico agás un pequeno tramo do trazado da gabia para o cable, mais considera que impacto é compatible coa medida protectora de control e seguimento arqueolóxico das obras. Informa de xeito favorable á modificación introducida no deseño do parque eólico dos Cotos, segundo o reflectido na documentación remitida o 27.09.2022, debéndose ter en conta o resto de condicionantes e consideracións que foran incluídos nos informes emitidos o 20.05.2022 e 06.09.2022 o sobre o estudo de impacto ambiental e o proxecto de interese autonómico.

- A Dirección Xeral de Patrimonio Natural tras expoñer os antecedentes administrativos, facer un resumo do proxecto e unha análise da documentación, realiza unha serie de observacións, entre ás que se atopan as seguintes:

- No que se refire ás vías proxectadas para acceder ata os aeroxeradores 3-6 (afecta a unha masa de frondosas autóctonas, na que *Quercus robur* é a especie principal, con sotobosque de *Ilex aquifolium* nalgúns zonas), deberase estudar cada unha das opcións de acceso a estes aeroxeradores, na procura dunha alternativa que evite a afección á masa de frondosas caducifolias e ao regato. No caso de que a opción elixida se confirme como a única viable, o trazado do acceso deberá garantir a mínima afección posible.
- Constátase a importancia das zonas húmidas existentes ao sur da localización do aeroxerador 1 para as poboacións de anfibios e destácase que a pista de acceso aos aeroxeradores 1 e 2 se proxecta pegada a un pequeno regato e atravesa unha zona húmida, onde se constatou tamén a presenza de anfibios.
- O ESlA presentado non aporta os contidos mínimos necesarios para avaliar correctamente os impactos do parque eólico.

Conclúe que non é posible determinar con total seguridade que non se vaian producir efectos negativos sobre os valores naturais e que para poder pronunciarse é preciso que o estudo de impacto ambiental estea terminado.

Sinala que para corrixir os defectos atopados deberanse ter presentes unha serie de directrices sobre os estudos de avifauna e quirópteros e inventarios de flora e doutros grupos faunísticos. En relación ao lobo, indica que no primeiro ano de funcionamento do parque eólico, débese remitir á Dirección Xeral de Patrimonio Natural un estudo sobre a presenza de lobos na área de influencia do proxecto, así como realizar unha avaliación e seguimento das afeccións da instalación eólica sobre a poboación desta especie.

En contestación ao dito informe o promotor achega os documentos denominados:

- *Contestación al informe de la dirección xeral de patrimonio natural recibido en relación con el expediente del parque eólico dos Cotos.*
- *Anexo 1 Actualización de la información sobre el lobo en el entorno del parque eólico dos cotos. Valoración de efectos ambientales. Noviembre 2021.*
- *Anexo 2 Estudio anual sobre la actividad de aves en el parque eólico dos Cotos 2020.*
- *Anexo 2.1 Estudio ornitológico del parque eólico dos cotos en fase preoperacional octubre 2011.*
- *Anexo 2.2 Estudio anual sobre la actividad de aves en el parque eólico dos Cotos 2020.*
- *Anexo 3 Cartografía complementaria.*

Á vista do anterior, esa dirección xeral emite un segundo informe no que informa, entre outras, da aceptación da modificación do acceso ao aeroxerador 1 que evita a afección á zona húmida identificada. No que respecta ao Plan de xestión do lobo en Galicia, da por cumprido o punto 18 do Decreto 297/2008, do 30 de decembro e indica que dado que se comprobou a presenza dunha manda de lobos, onde o refuxio dos cachorros atópase a 0,9 e 1,5 km dos aeroxeradores máis próximos, requírese establecer un plan de seguimento no que se aborden as hipóteses de traballo sinaladas no estudo, a testar durante a fase construtiva e post-construtiva.

Comunica que, en conxunto, as explicacións e novas achegas de documentación dan resposta suficiente aos requirimentos do anterior informe respecto as observacións efectuadas pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

Conclúe, que non é previsible que o proxecto xere efectos significativos, sendo compatible coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade, sempre e cando se garanta o cumprimento das medidas contempladas na documentación achegada e se teñan en conta as seguintes consideracións:

- Os hábitats de interese comunitario existentes fóra das superficies afectadas polo proxecto, non poderán verse afectados directamente ou indirectamente polos traballos.

- Previo obra, comprobarase a ausencia de especies protexidas. De atoparse especies incluídas no CGEA, prohibese calquera actuación que lles afecte e comunicárase á Dirección Xeral de Patrimonio Natural.
- Evitárase o depósito de residuos ou produtos sólidos en zonas onde os escoamentos produzan arrastres aos cursos fluviais.
- Queda prohibida calquera vertedura de material contaminante. Así mesmo, tomaranse as medidas de seguridade necesarias para evitar derrames accidentais.
- Todas as augas que saian das zonas de instalacións das obras, derivaranse e someteranse a un sistema de desbaste e decantación de sólidos. Así mesmo, todas as augas procedentes dos formigonados derivaranse e someteranse a un sistema de desbaste e decantación de sólidos, regulación do pH e eliminación de aceites e graxas.
- Durante a realización dos traballos non se producirán arrastres nin enturbamentos das augas continentais susceptibles de ser afectadas.
- A restauración tanto das zonas desmanteladas como das zonas afectadas polas novas actuacións realizaranse segundo o plan de restauración coa finalidade de recuperar os hábitats de interese comunitario existentes na contorna.
- Deberanse incorporar medidas adicionais para minimizar o impacto por colisión de aves e quirópteros. No programa de vixilancia ambiental deberase avaliar a efectividade das mesmas, así como incorporar as condicións mínimas no relativo ao control da mortalidade por colisión destas especies (punto IV do informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural). No que se refire ás medidas adicionais, deberase atender ao seguinte:

○ Para os quirópteros:

- Restrinxírase a rotación das pas das turbinas por baixo da velocidade de réxime, determinando a velocidade do vento en buxe por baixo da cal os aerogeneradores permaneceren parados. No caso de querer operar a velocidades inferiores á velocidade de réxime, deberá realizarse un estudo sobre as frecuencias de voo de cada especie de morcego en función das condicións de operación (poderase entregar antes o despois da instalación do parque eólico).
- No plan de vixilancia ambiental informárase sobre os tempos que a velocidade do vento foi inferior ao limiar establecido e a porcentaxe en que os aerogeneradores permaneceron parados por este motivo.

○ En canto ás aves:

- Implementaranse tecnoloxías para reducir o impacto por colisións (sistemas de detección baseados en vídeo (DtBird® ou similar)), co fin de conseguir un seguimento das aves e mitigar a mortalidade mediante sons de alerta ou o paro das turbinas.
- Como medida disuasoria pasiva, o pintado de aspas dos aerogeneradores. No plan de vixilancia ambiental medírase a mortalidade e comparárase coa mortalidade dos parques lindeiros (con aerogeneradores sen pintar).

- En relación ao lobo, falta concretar o alcance, a metodoloxía e os tempos do plan de seguimento.

- O Instituto de Estudos do Territorio emite un informe no que, tras recoller os antecedentes e o marco legal, efectúa unha breve descrición do proxecto. Posteriormente sinala que o contido do EIIP non se axusta completamente ao disposto no RLPPG polo que se deberá completar seguindo unha serie de indicacións.

Informa de que os aerogeneradores terán unha gran incidencia visual nos miradoiros Monte Sisalto e Monte Castelo_2, así como na ruta Rural de Galicia que discorre a menos de 150 m dos aerogeneradores 1 e 2.

Conclúe que os principais impactos deste proxecto sobre a paisaxe produciranse pola incidencia visual dos aeroxeneradores sobre os elementos de valor da paisaxe e sobre os núcleos de poboación máis próximos, así como a incidencia acumulada pola sinerxía con outros parques eólicos en explotación, autorizados ou que se están a tramitar nas proximidades.

Informa de que o EIIP deberase completar segundo as seguintes indicacións:

- Deberase aportar un estudo de visibilidade dos aeroxeneradores no que se represente a localización dos núcleos de poboación máis próximos e os núcleos principais, como a cidade de Pontevedra, Caldas de Reis, así como a ría de Pontevedra, para o que se deberá ampliar o estudo ata os 20 km de radio.
- Deberase estudar a localización dos aeroxeneradores 1 e 3 dada a súa alta visibilidade e a súa proximidade aos miradoiros Monte Castelo_2 e Monte Sisalto.
- As medidas preventivas e correctoras deberanse completar segundo o establecido no artigo 30 do RLPPG e nas normas e recomendacións das Directrices de paisaxe, entre as que cabe salientar, as seguintes:
 - Deberase estudar a localización dos aeroxeneradores 1 e 5 e as súas plataformas, a fin de conservar os elementos de valor paisaxístico da zona como son os afloramentos rochosos (DX.17.a.4).
 - Deberase estudar o trazado dos camiños de acceso aos aeroxeneradores 1 e 2 co fin de aproveitar ao máximo os camiños existente (DX.20.f).
 - Deberase estudar o trazado do camiño común de acceso aos aeroxeneradores 3, 4, 5 e 6 para procurar a maior compatibilidade posible coas masas forestais (DX.20.d) e aproveitar ao máximo os camiños existentes (DX.20.f).

O promotor responde nun escrito ao informado pola dirección xeral.

O Instituto de Estudos do Territorio nun novo informe sinala que a documentación achegada non mostra ningún cambio de posición dos aeroxeradores e tampouco existen cambios no que atinxe aos camiños de acceso aos aeroxeradores, polo que se manterán as afeccións a afloramentos rochosos que xa se sinalaran no anterior informe. Conclúe que a incidencia visual do proxecto non supón un impacto crítico, pero é susceptible de ser mitigada coa adopción das medidas preventivas e correctoras que se sinalan a continuación:

- Debe estudarse o desprazamento do aeroxerador 3 cara ao leste, a unha posición na que se reduza a incidencia derivada da apertura de novos camiños, a incidencia a afloramentos rochosos e a incidencia ao miradoiro Monte Sisalto.
- Debe estudarse a alternativa de desprazar o aeroxerador 5 cara ao norte, a unha posición na que tanto no camiño de acceso como na plataforma se logre unha maior integración topográfica e unha menor afectación a afloramentos rochosos.
- No que atinxe aos núcleos rurais, no caso de que exista unha manifesta preocupación social polo impacto visual dos aeroxeradores, deberán adoptarse as medidas necesarias para reducir ou mitigar o seu impacto visual, estudando a posibilidade de realizar plantacións arbóreas con especies autóctonas nas proximidades dos núcleos, de consenso cos seus habitantes, para reducir a visibilidade dos aeroxeradores.
- No deseño definitivo dos camiños faranse os axustes necesarios para evitar as afeccións a afloramentos rochosos.
- O deseño da explanada da subestación deberá respectar as formacións rochosas existentes ao sueste. Adicionalmente, para reducir a incidencia visual que pode provocar deberase manter unha franxa de vexetación no seu perímetro, formada preferiblemente por especies autóctonas.

En resposta ao anterior o promotor envía un escrito, no que inclúe unha serie de cambios no proxecto e no que sinala que no deseño final de todos os camiños realizaranse os axustes necesarios para minimizar a afección a afloramentos rochosos paisaxisticamente destacables, así como un documento de planos.

Nun terceiro informe o Instituto de Estudos do Territorio sinala que o promotor modifica levemente as plataformas e camiños de acceso aos aeroxerador 3 e 5, así como despraza a subestación cara o nordés a fin de minimizar a afección aos afloramentos rochosos ao tempo que sinala a plantación de especies frondosas no seu contorno. Conclúe que debe adoptarse a medida compensatoria consistente nun proxecto de acondicionamento, referido tanto ao acceso como ao propio miradoiro de Monte Sisalto, ao obxecto de por en valor as vistas orientadas ao poñente, en dirección oposta ao aeroxerador 3.

O promotor envía o documento *Parque eólico dos cotos proxecto de acondicionamiento del mirador de Monte Sisalto. Mayo 2022.*

Nun derradeiro informe o IET sinala que as actuacións previstas no miradoiro de Monte Sisalto non provocarán afeccións significativas na paisaxe e conclúe que o impacto visual do proxecto non se considera crítico no seu conxunto. En referencia ao proxecto de acondicionamento do miradoiro de Monte Sisalto, como medida compensatoria, pode considerarse correcto e adecuado aos criterios de deseño e integración paisaxística destes lugares sinalados na Guía de boas prácticas para a identificación e acondicionamento de miradoiros, editada pola Xunta de Galicia:

- Augas de Galicia, na súa resposta, comeza informando dos antecedentes e da lexislación aplicable, para pasar a realizar unha descrición breve das obras do parque eólico.

A continuación procede a informar da normativa de aplicación, da necesidade de solicitar autorización administrativa do organismo de conca e das principais afeccións do proxecto á rede hidrográfica.

Sinala que constan 11 captacións inscritas na contorna de ámbito de actuación (500 m ao redor das obras) e que se afecta a un depósito de auga pola ampliación do camiño de acceso aos aeroxeradores 3 e 6.

No referente ao baño situado na subestación, indica que deberá buscarse a posibilidade de realizar unha conexión a unha acometida próxima ou na súa falta solicitarase permiso para a realización dun pozo. Instalarase, así mesmo, unha fosa séptica para a recollida das augas que se baleirá periodicamente ou de forma puntual cando sexa necesario, en función do seu uso. A subministración de auga para consumo humano levarase a cabo mediante botellas ou botellóns de auga potable, asegurando desta maneira que a auga empregada é apta para o consumo humano. Deberase tamén localizar na documentación gráfica o punto de vertido e/ou fosa séptica.

Finalmente inclúe unha serie de condicións máis xerais encamiñadas a reducir ou evitar o arrastre de sedimentos aos leitos dos ríos durante os movementos de terras e polo tránsito da maquinaria, para impedir a contaminación das augas superficiais ou subterráneas pola acumulación de substancias, e recalca que se deberá ter especial coidado de non afectar aos niveis freáticos que puideran alterar captación existentes, especialmente, na execución dos alicerces e das gabias.

Conclúe que non é previsible que o proxecto poida causar impactos ambientais significativos, tendo en conta as medidas protectoras e correctoras que o promotor prevé adoptar no documento ambiental presentado e as consideracións a tal efecto referidas no seu informe.

- A Dirección Xeral de Saúde Pública emite un extenso informe no que realiza unha avaliación do proxecto desde os seguintes puntos de vista: caracterización da poboación en situación de risco, determinación dos potenciais perigos e identificación das posibles vías de exposición. Tras expoñer unha serie de consideracións referidas ao contido da documentación achegada polo promotor, conclúe que non se recolle información ou esta é insuficiente para algúns aspectos que poden ter repercusións sobre a saúde da poboación, polo que considera oportuno que o promotor a complete no que atinxe ao seguinte:

- Non se refire, ao respecto da posibilidade de realización de voaduras, a aplicación de medidas para minorar a proxección de po e partículas e tampouco no caso de afectación dos niveis sonoros.

- Non se mencionan recomendacións nin medidas de xestión para evitar ou minimizar as emisións no emprego do SF₆.
- Non se describe se a fosa séptica consta dun separador de graxas para a súa depuración.
- Non se indica a disposición das fichas de datos de seguridade de tódolos materiais perigosos empregados.
- Non se especifican as medidas no caso de afección por pragas ou vectores.

En contestación ao dito informe o promotor achega un escrito para dar resposta ao solicitado pola dita dirección xeral. Sobre esa nova versión, a Dirección Xeral de Saúde Pública emite un segundo informe no que considera satisfeitos os requirimentos feitos no informe previo.

- A Axencia Turismo de Galicia emite un informe no que tras analizar todos os posibles impactos que o proxecto puidese xerar, conclúe que o impacto turístico é reducido.

- A Dirección Xeral de Emerxencias e Interior, emite un informe en virtude do artigo 37.2.f) da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental en relación aos efectos derivados da vulnerabilidade do proxecto do parque eólico dos Cotos. Tras a revisión da documentación achegada, estima que o risco de accidentes graves ou catástrofes é baixo.

- O Concello de Cerdedo-Cotobade remite un informe técnico no que se expoñen unha serie de consideracións sobre o impacto visual e de ruidos do parque eólico, sobre normativa urbanística e sobre as afeccións en diferentes infraestruturas. Finalmente solicita unha serie de documentación. Remite un segundo informe de alegacións.

- Para os anteditos informes constan no expediente, segundo o caso, escritos do promotor de conformidade ou de resposta ao seu contido.

- Así mesmo, consta informe da Xefatura Territorial de Pontevedra da entón denominada Vicepresidencia primeira e Consellería de Economía, Industria e Innovación, na súa condición de unidade tramitadora do órgano substantivo, que recolle un resumo da tramitación practicada no expediente e os resultados da información pública no que se refire aos informes para a avaliación ambiental e sobre o proxecto sectorial.

• No tocante a alegacións con contido ambiental, no expediente constan 1450 alegacións presentadas por asociacións ou organizacións e particulares.

Unha parte do contido de varias das alegacións non reviste carácter ambiental, referíndose a cuestións alleas ao ámbito competencial do órgano ambiental (afeccións desde o punto de vista urbanístico, afección a explotacións agro-gandeiras, afeccións á propiedade,...) que de ser o caso son obxecto doutras fases da tramitación por parte do órgano substantivo de cara ao outorgamento da autorización administrativa do proxecto, ou ben non atinxe á tramitación da avaliación de impacto ambiental de proxectos de cara á formulación da declaración de impacto ambiental.

No que se refire exclusivamente aos aspectos que poden atinxir a avaliación de impacto ambiental de proxectos (impacto ambiental en xeral, incidencia sobre os núcleos de poboación, afeccións ao patrimonio cultural, impacto paisaxístico, afeccións á flora, fauna (aves, lobo, etc), hábitats naturais e biodiversidade, impacto turístico, etc), e sen prexuízo das aclaracións ou informacións achegadas polo promotor nas súas respostas ás ditas alegacións, cabe referirse aquí ao recollido neste mesmo apartado 2 da DIA en relación cos informes emitidos polos organismos sectoriais con competencias nas materias aludidas, á documentación complementaria que se incorporou ao expediente ao longo da tramitación, ao condicionado do apartado 4, ao programa de vixilancia e seguimento ambiental do apartado 5 e á propia consideración final da DIA respecto da viabilidade ambiental do proxecto co cumprimento das condicións e medidas que se establecen ao longo deste documento ademais das que figuran no EslA e a restante documentación avaliada no marco do trámite ambiental.

3. ÁMBITO DA DIA

Unha vez efectuada a análise do expediente, cabe indicar que o proxecto do parque eólico dos Cotos consiste na instalación e explotación dun parque eólico de 30 MW de potencia total no concello de Cerdedo-Cotobade (Pontevedra), constituído por 6 aerogeradores de 5 MW de potencia nominal unitaria, que se localizarán dentro do polígono definido polas seguintes coordenadas UTM (ETRS89, fuso 29):

Vértices poligonal	UTM X	UTM Y
1	539.389	4.702.283
2	539.418	4.702.502
3	540.524	4.703.133
4	541.402	4.702.256
5	541.204	4.702.070
6	540.969	4.701.709
7	541.140	4.701.610
8	541.349	4.701.610
9	541.454	4.701.771
10	541.522	4.701.799
11	541.944	4.701.653
12	542.379	4.701.239
13	542.815	4.700.235
14	542.257	4.699.050
15	542.177	4.699.050
16	540.846	4.699.589
17	540.654	4.699.948
18	541.361	4.701.296
19	541.320	4.701.592
20	541.189	4.701.557
21	540.996	4.701.613
22	540.877	4.701.700
23	540.898	4.701.826
24	539.771	4.702.054
25	539.559	4.701.967

A localización dos aerogeradores e demais infraestrutura asociada ao parque eólico será a que se recolle no plano nº 2 *Estructuras del proyecto. Ortofoto. Detalle 1,2,3 y 4 1:5.000* do documento *Estudio de impacto ambiental. Parque eólico dos Cotos. Junio 2021*.

4. CONDICIÓN AMBIENTAIS

4.1. Condición particulares

1. Considerando o exposto no apartado 2. *Tramitación e análise do expediente*, establécese como condicionado particular para o desenvolvemento do proxecto o cumprimento do contido dos informes que constan no expediente, ademais do recollido no EslA, nas súas addendas e na restante documentación avaliada, tendo en conta que as condicións ou medidas dos informes prevalecerán fronte as do estudo ambiental ou a restante documentación no caso de contradición entre elas e que, en todo caso, calquera condición desta DIA prevalece fronte ás anteriores.

2. Ademais, no que respecta ao informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, o promotor deberá elaborar unha proposta detallada referente ás medidas adicionais sinaladas no seu segundo informe para garantir a minimización do impacto por colisión en aves (pintado das aspas dos aerogeneradores de acordo cos criterios establecidos pola antedita dirección xeral e uso de tecnoloxías de redución do impacto por colisión) e quirópteros (restrinxir a rotación das pas), así como ás actuacións a desenvolver no marco do programa de vixilancia ambiental para verificar a eficacia das ditas medidas.

O documento que elabore o promotor para dar cumprimento ao anterior deberá contar, previamente ao inicio das obras, co informe favorable da Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

O órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, exclusivamente para a súa constancia no expediente, unha copia do dito informe e da documentación na que se basee, de acordo co requirido na condición 4.3.3 da DIA.

No que se refire ao soterramento da gabiá de cableado baixo o leito do río Almofrei, será necesario contar co informe da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural sobre este cambio, previo ao inicio das obras.

3. No referido ao informado pola Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, en canto ao foxo do lobo das Brañeiras e ao outeiro do Coto do Facho, o promotor deberá actuar segundo as directrices recollidas pola antedita dirección xeral nos seus informes.

O documento que elabore o promotor para dar cumprimento ao anterior deberá contar, previamente ao inicio das obras, co informe favorable da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural. Nese momento, o órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia do dito informe e da documentación na que se basee, de acordo co requirido na condición 4.3.3 da DIA.

4. Se se producen cambios no proxecto posteriormente á emisión desta DIA, debido aos informes xa emitidos polos organismos consultados, o órgano substantivo consultará, se o estima necesario, aos organismos pertinentes.

Deberase contar coa planta definitiva do parque eólico previamente ao inicio das obras.

O órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, exclusivamente para a súa constancia no expediente, unha copia da documentación onde se reflicta a configuración final do proxecto, de acordo co requirido na condición 4.3.3 da DIA.

5. No que se refire ao soterramento da gabiá de cableado baixo o leito do río Almofrei, será necesario contar coa autorización do organismo de conca previo ao inicio das obras.

6. En canto á posible afección do proxecto sobre a poboación e a saúde humana en relación co efecto *parpadeo de sombras* (*shadow flicker*) durante a fase de funcionamento do parque, e en consonancia co recollido na documentación avaliada, nos potenciais receptores non se poderán superar os limiares de exposición que en cada momento establece a autoridade competente ou normas que o regulen, téndose que adoptar as medidas mitigadoras oportunas (por exemplo, instalación de barreiras ou

pantallas) ou programar paradas temporais dos aeroxeradores implicados no caso de que se supere o límite recomendado.

Neste sentido, levarase a cabo un seguimento da posible incidencia deste efecto sobre os receptores considerados, recollendo os seus resultados nos informes do programa de vixilancia ambiental segundo se indica no punto 5.3 da DIA.

6. O promotor deberá depositar un aval para garantir o cumprimento das medidas correctoras e responder da reparación dos posibles danos que se lle poidan causar ao medio ambiente e do custo da restauración, conforme o disposto no Decreto 455/1996, do 7 de novembro, de fianzas en materia ambiental.

Proponse como importe do aval, que será actualizable e deberá fixar o órgano substantivo, a cantidade de 365.547 euros, dos cales 156.663 corresponden á fase de obras e 208.884 á fase de desmantelamento e abandono do parque eólico.

Para a cancelación do dito aval será preciso o informe favorable do órgano ambiental, logo do levantamento dunha acta de comprobación pola inspección ambiental conforme establece o referido Decreto 455/1996.

A solicitude de cancelación realizarase a través do órgano substantivo, e só se poderá efectuar unha vez estean totalmente rematados os labores de restauración e integración paisaxística e logo de que o promotor acredite, mediante os informes do programa de vixilancia ambiental e calquera outra documentación que se considere oportuna de ser o caso, a suficiencia e o éxito dos traballos efectuados, tanto os referentes á restauración (coa vexetación debidamente implantada) como ás demais actuacións relacionadas coa imposición do aval ambiental.

4.2. Condicións xerais

Ademais do condicionado establecido no punto anterior, ao proxecto seranlle de aplicación, segundo proceda, as seguintes condicións que complementan, matizan ou subliñan as anteriormente indicadas:

4.2.1 Protección da atmosfera

1. Co fin de minimizar a emisión de po durante a fase de obras, nos períodos de seca procederase á rega dos vieiros e das superficies onde se estean a realizar escavacións ou movementos de terras. Ao comezo das obras deberán terse dispostos na zona os medios necesarios para tal fin.

2. Os camións que transporten terras ou outros materiais que poidan xerar po deberán ir cubertos con lonas ou dispositivo similar. Así mesmo procederase, no caso de ser necesario, ao lavado das rodas dos camións á saída da zona de obras.

3. Os niveis de presión sonora debidos á construción e funcionamento do parque deberán cumprir coa normativa vixente, tendo en conta que no caso de que se superen os límites legalmente establecidos teranse que adoptar as medidas protectoras ou correctoras oportunas (emprego de mantas de goma durante as voaduras, incremento do illamento dos equipos, correcto mantemento das instalacións, pantallas de illamento acústico, etc).

Para tal fin, tanto na fase de obras como na de funcionamento do parque o promotor levará a cabo un plan de seguimento do nivel de ruído ao abeiro do Decreto 106/2015, do 9 de xullo, sobre contaminación acústica de Galicia de desenvolvemento da normativa básica estatal en materia de ruído, por unha entidade acreditada polo organismo nacional de acreditación (ENAC) como laboratorio de ensaios acústicos ou como entidade acreditada, en ambos casos, no ámbito do ruído ambiental, tendo en conta os aspectos que se indican no punto 5.2 desta DIA.

4.2.2 Protección das augas e leitos fluviais

1. Toda actuación ou afección no dominio público hidráulico ou na zona de servidume e policía de leitos, incluíndo zonas de fluxo preferente e zonas asolagables así como calquera captación ou vertedura se é o caso, precisarán da autorización ou permiso do organismo de cunca competente, que deberá ser solicitada e obtida polo promotor previamente ao inicio das obras.

En calquera caso, deberán terse en conta en todo momento as limitacións e demais prescricións establecidas no Real decreto legislativo 1/2001, do 20 de xullo, polo que se aproba o texto refundido da Lei de Augas e no Regulamento do Dominio Público Hidráulico (RD 849/1986, do 11 de abril), así como na Lei 2/2021, do 8 de xaneiro, de pesca continental de Galicia e, no que sexa aplicable, o Decreto 130/1997, do 14 de maio, polo que se aproba o Regulamento de ordenación da pesca fluvial e dos ecosistemas acuáticos continentais, e demais normativa que resulte de aplicación, entre ela as disposicións normativas dos plans hidrolóxicos.

2. En calquera zona onde poida existir risco de desencadeamento de procesos erosivos, de incorporación de sólidos ás augas e/ou de modificación do réxime hídrico, extremaranse as precaucións na execución e control das obras e na adopción das medidas protectoras, correctoras e de vixilancia ambiental que figuren na documentación avaliada, así como as que se deriven desta DIA e calquera outra que resulte necesaria para a preservación do dominio público hidráulico e a calidade das súas augas.

Neste sentido, conforme avance a obra procederase a estabilizar os noiros de desmonte e/ou terraplén que se xeren, co obxecto de previr fenómenos erosivos e a incorporación de sólidos ás augas. Porase especial coidado na adopción das medidas fronte os arrastres e escorregamentos, tal e como se establece na condición 4.2.3.5 da DIA

3. A calidade das augas manterase de xeito que, co motivo das obras, non diminúa respecto da existente antes do inicio destas. Non está permitido o lavado de maquinaria e utillaxe nos cursos de auga nin en ningún outro elemento do dominio público hidráulico. Prohíbese a vertedura directa ou indirecta de augas residuais ou produtos susceptibles de contaminar as augas continentais ou calquera outro elemento do dominio público hidráulico sen a correspondente autorización de vertedura.

Para tal fin, tanto na fase de obras como ao final destas ata que se constate a ausencia de afeccións, levarase a cabo un plan de control da calidade das augas.

4. Non se acumularán substancias, calquera que sexa a súa natureza e lugar en que se depositen, que constitúan ou poidan constituír un perigo de contaminación das augas (superficiais ou subterráneas) do dominio público hidráulico e/ou degradación do seu contorno.

Polo que durante a execución dos traballos non se poderán utilizar as marxes dos ríos e ribeiras como lugares para o depósito de materiais, parque de maquinaria, lavados e, en xeral, todas aquelas actividades que supoñan un risco de contaminación das augas ou alteracións do ecosistema asociado.

5. Non se afectarán, ou de ser o caso terán que ser repostas na súa totalidade, as instalacións ou servizos de abastecemento de auga, saneamento ou calquera outro amparado pola lexislación hidráulica que se poidan atopar na área de influencia das obras, téndose que garantir a compatibilidade da actuación cos usos preexistentes. De igual xeito, respectaranse as fontes e mananciais que puideran existir na zona.

Neste sentido, na execución dos alicerces e das gabias do cableado haberase de considerar non afectar á modificación dos niveis freáticos que puideran alterar captacións existentes, aínda que estas non presentaran aparencia de afectación

6. Na rede viaria do parque disporanse as estruturas de drenaxe transversal e lonxitudinal necesarias para non modificar o actual réxime hidrolóxico da zona e permitir a libre circulación das augas. Evitarase a xeración de zonas asolagadas, o trasvase de auga dunha microcunca a outra ou a concentración de grandes fluxos de auga en valgadas con escasa capacidade de acollida.

A incorporación das augas procedentes da rede de drenaxes do parque cara o dominio público hidráulico deberá ser gradual, polo que á saída das drenaxes transversais e nos puntos onde a auga das cunetas se incorpore ao terreo, así como nos tramos de cuneta en zonas de elevada pendente, dispoñeranse sistemas protectores e/ou de disipación de enerxía co fin de evitar fenómenos erosivos, arrastres de materiais, deposición de sólidos ou asolagamentos na traxectoria de incorporación das augas aos cursos naturais.

Tanto na fase de obras como na de explotación do parque realizarase un control do correcto funcionamento desta rede de drenaxes, do estado dos dispositivos de disipación de enerxía e das condicións de incorporación das augas de drenaxe á rede natural, téndose que adoptar as medidas protectoras e correctoras oportunas no caso de producirse os citados fenómenos. Así mesmo, a rede de drenaxes será obxecto dos oportunos labores de mantemento para garantir a súa operatividade.

Para tal fin, o promotor deberá contar cun plan de control da rede de drenaxes do parque, incorporándoo ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

7. O formigón necesario para a execución do proxecto será provisto desde planta ou plantas localizadas fóra da obra e que contén coas debidas autorizacións.

8. A limpeza das cubas das formigoneiras realizarase nas plantas subministradoras sempre que sexa posible. De non ser así, poderá habilitarse unha balsa para tal fin, que deberá estar adecuadamente impermeabilizada e afastada de cursos fluviais. Os restos nela almacenados deberanse entregar a un xestor autorizado ou, no caso de que se pretenda a súa vertedura ao medio, deberá obterse a correspondente autorización de vertedura.

9. O edificio de control deberá contar cunha fosa séptica para o tratamento das augas residuais que se xeren nel. No caso de que a dita fosa non sexa de tipo estanco, o promotor deberá obter do organismo de cunca a correspondente autorización de vertedura. Así mesmo, realizaráselle o mantemento necesario para garantir o seu correcto funcionamento.

4.2.3 Protección do solo e infraestruturas

1. Levarase a cabo un control topográfico preciso dos límites das zonas de obra e da localización de todas as infraestruturas e instalacións proxectadas, que se axustarán ao que se derive desta DIA. Non se poderán ocupar terreos fóra dos previstos.

2. Delimitaranse as distintas zonas de obra mediante o seu balizamento, que deberá manterse en perfecto estado durante o transcurso da actuación e ser retirado cando esta finalice.

3. Con carácter xeral, non se efectuarán préstamos na zona salvo xustificación previa, en ~~cuxo caso~~ seleccionaranse zonas que xa vaian ser afectadas polas obras ou, no seu defecto, lugares carentes de valores ambientais ou paisaxísticos relevantes. En todo caso, os préstamos deberán ter a súa procedencia debidamente acreditada e os ocos resultantes serán restaurados ao finalizar a obra.

4. No caso de ter que realizar algún depósito de sobrantes de escavación que non poidan ser empregados na propia obra, o promotor deberá contar cos permisos ou autorizacións que resulten oportunos, e proceder á súa restauración e revexetación unha vez rematada a obra.

5. Cando se executen obras en zonas de elevada pendente deberanse dispoñer mallas antiescorrega ou calquera outra medida adecuada para evitar o arrastre ou rodadura de materiais ladeira abaixo. O estado e a operatividade dos dispositivos antiescorrega será obxecto de control exhaustivo durante a execución das obras. En calquera caso, de producirse arrastres, deberán ser retirados e depositados nun lugar autorizado e a zona devolta ao seu estado orixinal.

6. Adoptaranse as medidas de seguridade necesarias para evitar derramos accidentais de produtos contaminantes como aceites, graxas e carburantes de motores.

7. No caso de ter que realizar voaduras, disporanse os medios necesarios (redes, lonas, ...) para evitar a proxección de fragmentos de rocha ao contorno. En calquera caso, se estes se producisen, deberán retirarse da zona e ser depositados nun lugar autorizado.

8. A circulación de vehículos e maquinaria no parque, tanto na fase de obra como na de funcionamento, restrinxirase unicamente aos vieiros e zonas acondicionadas para o efecto (áreas de manobra).

9. Os elementos do parque non poderán supoñer un obstáculo para o normal uso das pistas ou devasas que puideran existir na zona, debéndose garantir a súa operatividade.

10. Manterase a permeabilidade territorial da zona, conservando os servizos e servidumes de paso que existan na actualidade. Se durante as obras fose preciso cortar o paso dalgunha vía, deberán implementarse rutas alternativas que presten o mesmo servizo.

11. No caso de deterioración de estradas, camiños ou calquera outra infraestrutura, instalación ou servizo preexistente debido á execución da actuación, deberá restituírse a súa calidade e funcionalidade aos niveis previos ao inicio das obras.

4.2.4 Xestión de residuos

1. Todos os residuos que se xeren como consecuencia da construción, explotación e desmantelamento do parque eólico deberán xestionarse en función da súa natureza e conforme á lexislación vixente, primando a reciclaxe e a reutilización fronte á vertedura.

2. Para a zona destinada a casetas de obra, parque de maquinaria, acopios de materiais, etcétera, deberá seleccionarse unha localización de baixo valor ambiental, escasa pendente e afastada de calquera curso de auga, hábitats de interese comunitario ou área de protección arqueolóxica.

A dita zona deberá estar dotada das medidas necesarias para evitar a contaminación do solo e das augas e dos medios adecuados para a recollida de posibles verteduras. As casetas de obra deberán dispoñer dun sistema estanco de tratamento químico das augas residuais.

Así mesmo, co obxecto de evitar a dispersión de accións potencialmente contaminadoras e favorecer un adecuado control ambiental, no caso de que finalmente sexa necesario dispoñer dunha área de limpeza das cubas das formigoneiras tendo en conta o sinalado na condición 4.2.2.8, esta localizarase preferiblemente na zona dedicada ás instalacións de obra.

3. Os labores de limpeza, mantemento e reparación da maquinaria durante a fase de obras realizaranse preferiblemente en talleres autorizados, eliminando así o risco de derramos accidentais de substancias contaminantes. Cando isto non sexa posible polas características da maquinaria (con mobilidade restrinxida ou non apta para circular por estrada), estas tarefas poderanse realizar na zona destinada a instalacións de obra, que deberá estar adecuadamente dotada segundo o establecido na condición anterior.

4. O almacenamento temporal de residuos ata a súa entrega a xestor autorizado realizarase na área de casetas de obra/parque de maquinaria durante a fase de obras, e no recinto da subestación/edificio de control durante a fase de funcionamento. Sinalarase claramente a presenza dos distintos tipos de residuos e cumprirase en todo momento coas normas de almacenamento establecidas na lexislación vixente.

5. Antes do inicio da fase de explotación deberán terse retirado e xestionado a totalidade dos residuos xerados durante a execución das obras.

4.2.5 Protección da fauna, vexetación e hábitats naturais

Con carácter xeral, no desenvolvemento do proxecto garantirase que non se vexan afectados compoñentes do medio natural (tal que as especies de flora e fauna ou os hábitats naturais) que gocen

dun réxime de protección legal, atendendo ao disposto nas leis 42/2007, do 13 de decembro, do patrimonio natural e da biodiversidade e 5/2019, do 2 de agosto, do patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia, sen prexuízo de calquera outra normativa que lles resulte de aplicación.

4.2.5.1. Sobre a fauna

1. Para levar a cabo os labores de corta e roza de vexetación, así como os movementos de terras, escolleranse datas fóra das épocas de nidificación e cría da fauna máis sensible a este tipo de actuacións (prestando especial atención á que puidera gozar dalgún réxime de protección legal), adoptando en todo caso as medidas necesarias para non alterar á fauna.

2. Previamente aos labores de corta de arboredo verifícase a ausencia de avifauna nidificante de interese nos pés implicados. En caso de presenza, adoptaranse as medidas oportunas para que poidan finalizar con éxito o período reprodutor. Atenderase especialmente á presenza de aves rapaces ou calquera outra especie que ostente figuras legais de protección ou apareza recollida en listaxes ou libros vermellos que poñan de manifesto a importancia da súa conservación.

3. Se entre as aves rapaces que poidan facer uso da zona do parque se atopasen rapinas do xénero *Circus* (tartarafa cincenta *Circus pygargus* e gatafornela *Circus cyaneus*, catalogadas como vulnerables no CGEA), que nidifican sobre o solo en ambientes de matogueira ou mixtos con pasteiros e polo tanto son susceptibles de verse afectadas polas obras, previamente aos labores de roza da vexetación levaranse a cabo as comprobacións necesarias para determinar a existencia ou non de parellas reprodutoras na área de afección directa das infraestruturas e instalacións proxectadas

No caso de detectar a súa nidificación na zona afectada polas obras, adoptaranse as medidas oportunas para que poidan finalizar con éxito o período reprodutor, incluíndo o establecemento dun perímetro de exclusión duns 500 m de radio en torno ao niño, onde se evitará calquera actuación ata a finalización do período reprodutor (podendo continuar coas obras noutra zona do parque) e outro perímetro de seguridade de 500 m, onde se limitarán ao máximo as actuacións co obxecto de garantir a tranquilidade das aves.

4. Para aquelas especies de fauna que contén cun plan de recuperación, conservación ou xestión, adoptaranse as medidas e actuacións recollidas na dita planificación, cando proceda.

5. Adoptaranse as medidas necesarias para minimizar o potencial impacto da rede viaria do parque sobre a pequena fauna (réptiles, anfibios, micromamíferos...), tanto polo risco de atropelo como polo efecto barreira, así como para garantir que as obras de drenaxe e outras estruturas non supoñan unha trampa para a dita fauna.

Ademais, no caso de que nalgún dos vieiros do parque sexa necesario colocar pasos canadenses para impedir o paso de gando, estes deberán ir dotados de medidas que posibiliten o escape dos pequenos animais que poidan caer ao foxo. As ditas medidas poden consistir, sen prexuízo doutras igualmente efectivas, en dotar ao foxo dunha rampla de subida da fauna (con superficie rugosa e pendente suave), abrir un ou dous laterais do foxo ou darlle saída ao exterior mediante unha tubaxe de diámetro suficiente (mínimo 40 cm).

Así mesmo, levaranse a cabo os controis oportunos para verificar a eficacia das medidas adoptadas e detectar a existencia ou non de afeccións sobre a pequena fauna (incluíndo, de instalarse pasos canadenses, controis de mortalidade nos foxos), incorporando este seguimento ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

6. Respecto á avifauna e os morcegos, realizaranse comprobacións periódicas que permitan determinar a existencia ou non de afeccións sobre os seus efectivos poboacionais e detectar cambios no comportamento e usos do hábitat producidos pola instalación e/ou presenza dos aeroxeradores.

No caso de que se detecte unha incidencia negativa, adoptaranse as medidas necesarias para corrixir a dita situación, entre as que se poden considerar, sen prexuízo doutras, un incremento da frecuencia do

seguimento, eliminación de gando morto (ou cubrición ata a súa retirada) para evitar atracción de aves preeiras, parada de máquinas en días con condicións meteorolóxicas moi desfavorables e de baixa visibilidade, evitar a rotación das pas en horarios (ocaso e primeiras horas da noite), épocas do ano e condicións meteorolóxicas (baixas velocidades do vento, etc) de maior actividade de quirópteros, eliminación ou relocalización de aeroxeradores conflitivos, etcétera.

No caso concreto das especies preeiras, estarase ao disposto na Resolución do 21 de marzo de 2014 da Dirección Xeral de Enerxía e Minas pola que se establecen determinadas medidas para previr as colisións de aves nos parques eólicos da Comunidade Autónoma de Galicia.

Para tal fin, o promotor deberá levar a cabo un plan de seguimento da avifauna e quirópteros de acordo co sinalado no punto 5.2 da DIA.

7. Así mesmo, levarase a cabo un seguimento da posible aparición de efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos) sobre a avifauna e os quirópteros entre os parques eólicos que existan no contorno no momento en que este parque eólico entre en funcionamento (fosen ou non considerados na documentación avaliada). Teranse en conta tamén as súas infraestruturas de evacuación de enerxía se for o caso. Este seguimento realizarase mediante a valoración conxunta dos resultados dos seus respectivos plans de vixilancia, téndose que adoptar as medidas protectoras e/ou correctoras oportunas no caso de producirse a aparición deste tipo de efectos.

4.2.5.2 Sobre a vexetación e os hábitats naturais

1. Con carácter xeral, a eliminación da vexetación reducirase ao estritamente necesario para a execución do proxecto. Empregaranse sistemas mecánicos, non facendo uso do lume nin de fitocidas.

2. A corta de arboredo limitarase ao imprescindible, lembrando que previamente terá que presentar a declaración responsable ou solicitar a autorización segundo corresponda, así como a comunicación final ao remate do aproveitamento de ser o caso, en función do disposto na normativa de aplicación.

3. A realización dos aproveitamentos madeireiros implicará a extracción ou trituración da biomasa forestal residual, agás por razóns xustificadas ou aquelas outras establecidas consonte a lexislación en materia de montes.

4. Na xestión da biomasa vexetal eliminada primarase a súa valorización, evitando a queima in situ destes restos, que de ser o caso terá que contar coa preceptiva autorización. En calquera caso, terase presente a lexislación sectorial en materia forestal e de prevención e defensa contra os incendios forestais.

Neste contexto, no caso de optar pola extracción da biomasa forestal residual deberá garantirse a permanencia no monte ou terreo forestal dos restos forestais de menor tamaño nunha porcentaxe do 50 % sobre o total que se vai extraer. Unha vez executado o aproveitamento, en casos de corta final, deberán realizarse as actuacións necesarias encamiñadas á rexeneración da superficie afectada. No caso de que sexa depositada sobre o terreo, procederase a súa trituración e espaxamento homoxéneo, para permitir unha rápida incorporación ao solo, diminuír o risco de incendios forestais e evitar a aparición de enfermidades ou pragas.

5. Adoptaranse as medidas necesarias para eliminar riscos de incendios, tanto na fase de obras como na de funcionamento do parque.

6. Para garantir a non afección e a conservación das especies de flora ameazada que puideran estar presentes na zona de actuación, adoptaranse as medidas preventivas oportunas (balizamento perimetral da súa localización, delimitación das áreas de presenza nos planos de obra, seguimento do estado de conservación dos exemplares e das medidas adoptadas, etc.) e de ser o caso, as medidas correctoras ou compensatorias necesarias. Así mesmo, levaranse a cabo os controis oportunos para verificar a eficacia das medidas adoptadas e detectar a existencia ou non de afeccións sobre as ditas

especies, incorporando este seguimento ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

7. En canto aos hábitats naturais, e co fin de garantir que as actuacións sexan compatibles coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade, prestarase especial atención, sen prexuízo doutras, ás medidas de control sobre a afección a solos e vexetación que figuran nesta DIA, balizando adecuadamente as distintas zonas de obra e evitando afeccións non previstas.

8. Adoptaranse medidas preventivas para minimizar o risco de introdución de especies invasoras como consecuencia da execución do proxecto (información ao persoal de obra, limpeza previa da maquinaria, control da procedencia dos préstamos, emprego de especies autóctonas na revexetación,...). No programa de vixilancia ambiental incorporaranse os controis oportunos para acadar unha detección precoz desta situación. No caso de que se confirme a introdución, adoptaranse medidas de resposta rápida para erradicalas.

4.2.6 Integración paisaxística e restauración

1. Adoptaranse medidas que maximicen a integración paisaxística da actuación proxectada. No caso da subestación transformadora/edificio de control empregaranse materiais, texturas e cores que harmonicen co contorno. Así mesmo, nos traballos de execución e acondicionamento dos vieiros do parque minimizaranse os movementos de terras e coidarase que o firme contraste o menos posible coa contorna.

2. Se na zona existen afloramentos rochosos con interese xeomorfolóxico ou paisaxístico deberán ser respectados, sen que se vexan afectados polas obras.

3. Todas as superficies alteradas ou deterioradas pola execución das obras (marxes dos vieiros, contorno das obras de drenaxe, gabias do cableado, plataformas de montaxe dos aeroxeradores -que deberán ser revexetadas en toda a súa extensión, podéndose deixar un camiño de acceso ata a porta do aeroxerador para os vehículos de mantemento ordinario-, contorno da subestación/edificio de control e torre/s meteorolóxica/s se é o caso, área/s de casetas de obra e parque de maquinaria, zonas de amoreamento de materiais ou residuos, áreas de préstamo e/ou vertedura de excedentes dos movementos de terras se fora o caso...) deberán ser restauradas e revexetadas en función do tipo de terreo do que se trate, co obxecto de favorecer a recuperación do solo e a reinstalación da vexetación orixinal.

Para tal fin, nas actuacións de restauración e revexetación a levar a cabo teranse en conta as seguintes consideracións:

- Co fin de evitar fenómenos erosivos e lograr o máis pronto posible a integración paisaxística das zonas alteradas polas obras, os labores de restauración e revexetación deberán realizarse, na medida do posible, paralelamente ao avance das obras, conforme as distintas superficies a restaurar acaden o seu estado definitivo.
- No caso de precisar achegas externas de terra vexetal por non ser suficiente a retirada na obra, esta non se poderá extraer de áreas onde se atope consolidada e integrada no medio, debendo proceder de amoreamentos ou zonas debidamente autorizadas e que teñan características similares ás do terreo a restaurar, tanto desde o punto de vista edafolóxico como respecto das especies vexetais presentes.
- No que respecta á sementeira, a mestura deberá conter necesariamente especies arbustivas e leguminosas, sen prexuízo das de crecemento rápido que se consideren apropiadas para a zona. A proporción de cada grupo de especies na mestura axustarase, con carácter xeral, ás seguintes porcentaxes: 70% para o conxunto de gramíneas, 15% para as leguminosas e 15% para as arbustivas. A dose a empregar será como mínimo de 30 gr/m² (300 kg/ha).

- A restauración que se faga deberá atender a criterios de coherencia ecolóxica e paisaxística. Todas as especies a empregar na restauración deberán ser autóctonas, preferentemente existentes na zona, compatibles co hábitat no que se vaian implantar e compatibles entre si, co obxecto de maximizar o éxito e integración da restauración.
- Realizarase un seguimento da efectividade dos labores de restauración e revexetación e procederase á reposición das calvas e/ou marras que puideran aparecer nas sementeiras, hidrosementeiras e/ou plantacións efectuadas. Incrementarase a intensidade deste seguimento no caso de que se detecten dificultades para o desenvolvemento da vexetación e levaranse a cabo actuacións adicionais de restauración se o éxito desta non é o axeitado.

4. Unha vez finalizada a vida das unidades útil do parque eólico, ou ben no caso de que quedase definitivamente fóra de servizo por calquera causa, ao longo da fase de abandono levaranse a cabo todas as actuacións necesarias para desmantelalo e recuperar a situación preoperacional da zona ocupada pola instalación.

Considerarase, con carácter xeral e sen prexuízo do que no seu momento se poida establecer ao respecto, a desmontaxe e retirada dos aeroxeradores, torre/s meteorolóxica/s, se é o caso, e subestación transformadora (de existir un edificio de control, pode ficar para outros usos), demolición da parte superior do pedestal ou peaña das zapatas, restauración dos novos vieiros creados para uso exclusivo do parque, restitución de terreos e servizos afectados e revexetación das zonas alteradas polo desmantelamento.

5. No caso de renovación tecnolóxica do parque eólico, presentarase o correspondente proxecto e documentación ambiental de desmantelamento, así como o da nova planta, para a súa avaliación ambiental.

4.3 Outras condicións

1. Co obxecto de acadar a máxima coordinación e eficacia no cumprimento desta DIA, o promotor deberá designar unha persoa responsable do seu control e notificar o seu nomeamento ao órgano substantivo.

2. Calquera cambio que se pretenda introducir no proxecto, respecto do recollido nesta DIA e respecto dos posibles cambios derivados dos informes dos organismos consultados posteriores á emisión desta DIA, deberá ter en conta a variable ambiental, e no caso de que poida producir efectos significativos sobre o medio ambiente deberáse notificar previamente á Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, a través do órgano substantivo e acompañado da pertinente valoración ambiental comparativa, para que o órgano ambiental o avalíe e informe sobre a súa aceptación, comunicando no seu caso as condicións que cómpre impoñerlle ou se procede iniciar un novo trámite de avaliación ambiental.

3. O promotor deberá comunicar ao órgano ambiental, a través do órgano substantivo e coa suficiente antelación, a data prevista de inicio de obras do parque.

Xunto coa dita comunicación, o órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia do informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, do informe da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, xunto coa documentación na que se basee e da documentación na que se reflicta a configuración final do parque eólico.

4. O promotor comunicará ao órgano ambiental, a través do órgano substantivo, a data de posta en marcha da instalación.

5. PROGRAMA DE VIXILANCIA E SEGUIMENTO AMBIENTAL

5.1. Aspectos xerais

O obxecto deste programa é o de garantir ao longo do tempo o cumprimento das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias que figuran na documentación avaliada e o condicionado da DIA, así como incorporar procedementos de autocontrol por parte do promotor. Así mesmo, debe permitir detectar, cuantificar e corrixir alteracións ou afeccións que non se teñan previsto, e levar a cabo novas medidas acordadas coas novas problemáticas ou coñecementos xurdidos.

Para tal fin, e tomando como base o seguimento proposto na documentación avaliada, deberánse incorporar os controis e estudos necesarios para completalo e adaptalo ao condicionado que se deriva desta DIA. Na definición final do programa fixaranse segundo a fase (replanteo, obras, explotación ou abandono) a periodicidade, os indicadores e os limiares ou valores límite que se vaian utilizar en cada caso.

Será responsabilidade do órgano substantivo que o programa que finalmente se desenvolva neste sentido permita acadar os obxectivos indicados. Así mesmo, teranse en conta as seguintes consideracións:

- O seguimento deberá ser efectuado por persoal cualificado para identificar os elementos protexidos da biocenose e a interacción entre eles e para valorar a idoneidade das medidas adoptadas e os impactos que as actuacións do proxecto poden inducir sobre o medio. Terá a capacidade técnica suficiente de conformidade coas normas sobre cualificacións profesionais e da educación superior.
- Lémbrese que sempre que exista a acreditación e alcance correspondente, os estudos e controis preoperacionais, tomas de mostras, medicións e analíticas, tanto na fase previa ao inicio das obras como nas de replanteo, obras, explotación ou abandono, realizaranse por entidades acreditadas polo organismo nacional de acreditación (ENAC) co alcance correspondente a cada tipo de control, toma de mostras, medición ou analítica a realizar, e que os informes estarán asinados e amparados pola dita acreditación. Deberán ser representativas, e polo tanto levaranse a cabo durante os labores con maior incidencia sobre os aspectos obxecto de seguimento.
- No caso de que se detecten, como resultado deste seguimento en calquera das súas fases, impactos imprevistos ou alteracións que superen os limiares establecidos na lexislación aplicable, no EslA ou nesta DIA, comunicáraselle inmediatamente ao órgano substantivo, propoñendo as medidas correctoras precisas para corrixilos. Se se pon de manifesto a existencia de impactos ambientais severos ou críticos, o órgano substantivo poñerá este feito en coñecemento da Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático.

5.2. Aspectos específicos

1. En relación co plan de seguimento do nivel de ruído ao que se fai referencia na condición 4.2.1, tomando como base a proposta do EslA, terase en conta o seguinte:

- O promotor deberá incorporar ao programa de vixilancia e seguimento ambiental un documento no que se recolla pormenorizadamente toda a información relativa á metodoloxía do seguimento, aspectos técnicos das medicións, cálculos, límites legais, medidas protectoras e correctoras e calquera outra que resulte procedente ao abeiro da normativa vixente en materia de ruidos.
- En canto aos puntos de control propostos consideraranse como mínimo os lugares propostos na documentación. A este respecto, entre outros que se poidan considerar, medirase tamén nos asentamentos de Pazos, Insuela, A Portela-O Castro, O Facho e A Costa.. As medicións realizaranse no contorno das vivendas ou edificacións máis

próximas aos aeroxeradores e non no interior dos núcleos, para considerar así os puntos potencialmente máis vulnerables. A localización de cada punto deberá definirse coas súas coordenadas UTM (ETRS89) e reflectirse nun plano a escala mínima 1: 10.000.

- Deberase efectuar unha campaña preoperacional con medicións en todos os puntos indicados, co obxecto de dispoñer de datos previos do ruído de fondo para poder aplicalos aos datos que se obteñan en cada período de seguimento.
- En canto á periodicidade dos controis, durante a fase de obras efectuarase medicións en cada punto no momento no que se estean executando as obras asociadas ao seu contorno, elixindo un momento coa obra en plena actividade co obxecto de que a medición sexa representativa, na fase de funcionamento será mensual o primeiro semestre, bimestral o segundo e trimestral durante o segundo ano de explotación, podéndose logo variar en función dos resultados obtidos.

2. En canto aos plans de vixilancia, controis e demais actuacións ás que se fai referencia no punto 4.2.5 da DIA, terase en conta o seguinte:

- Tal e como se desprende do punto 5.1, deberá incorporarse co suficiente detalle ao programa de vixilancia ambiental todo o que se derive das cuestións que figuran no dito punto 4.2.5:
 - Control da nidificación de avifauna protexida ou de interese sobre o solo ou en arboredo.
 - Protección doutra fauna (réptiles, anfibios, pequenos mamíferos,...), detección de atropelos, control das obras de drenaxe e, no seu caso, dos pasos canadenses.
 - Seguimento de avifauna, quirópteros e de posibles efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos).
 - Protección de hábitats naturais e outras especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, en cumprimento das disposicións normativas que lles resulten de aplicación e do disposto nesta DIA.
 - Detección de especies invasoras.
 - Etcétera.
- No caso concreto do plan de seguimento de avifauna e de quirópteros (naquilo que resulte de aplicación), sen prexuízo do que figure na documentación achegada polo promotor, no informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural en relación coas condicións mínimas para os plans de vixilancia ambiental no relativo ao control da mortalidade por colisión na fase de explotación, ou do que se poida derivar da condición 4.1.1, 4.1.2, ou de calquera outra desta DIA, teranse en conta as seguintes indicacións:
 - Disporase dos estudos previos necesarios para coñecer os efectivos poboacionais e os usos do espazo e do hábitat na zona, as zonas de cría, alimentación ou campeo, colonias ou refuxos (morcegos), durmidoiros, rutas de paso migratorio, movementos estacionais ou desprazamentos diarios, etcétera, co obxecto de definir axeitadamente o plan de vixilancia para detectar posibles cambios nestes aspectos pola instalación e presenza do parque. Estes estudos preoperacionais deberán cubrir o ciclo anual completo do conxunto de especies inventariadas na zona, prestando especial atención a aquelas que ostenten algunha figura de protección, por exemplo e sen prexuízo doutras, as sinaladas no punto 1.3 desta DIA.
 - Conterá unha descrición detallada e xustificada da metodoloxía para o seguimento da incidencia do parque eólico sobre a avifauna, especificando os controis a efectuar e a súa frecuencia, considerando a detección do efecto baleiro, a caracterización do comportamento das aves ante os aeroxeradores e a detección de morte por colisión.

Descríbese a metodoloxía para a estimación dos índices de colisión e a súa variación estacional, e a dun estudo do voo que caracterice a frecuencia, variación horaria, variación estacional, altura e traxectoria dos movementos das aves na zona do parque (uso do espazo).

Incluírase unha valoración da posible distorsión nos resultados polo diferente esforzo de mostraxe, condicións climatolóxicas durante as mostraxes, detectabilidade dos corpos (polo tamaño, vexetación do contorno, etcétera) e desaparición de cadáveres por necrófagos, definindo os factores ou índices de corrección para corrixir as posibles desviacións.

- A periodicidade das visitas de comprobación terá en conta a fenoloxía das especies sedentarias, invernais e migratorias. Co obxecto de diminuír na medida do posible a perda de cadáveres por acción de animais preeiros, as visitas para a detección de aves mortas por colisión terán como mínimo unha periodicidade mensual. No caso de que se efectúen experimentos para o cálculo dunha taxa de desaparición de cadáveres propia para a zona do parque, poderíase axustar a dita frecuencia. Terase en conta que pode resultar preciso incrementar a frecuencia en épocas de paso migratorio e de dispersión de xuvenís.
- Definición cuantitativa e cualitativa de limiares de risco por colisión e aparición de efecto baleiro, que indiquen a necesidade de adoptar medidas protectoras ou correctoras específicas, xustificando a súa determinación. Na definición destes limiares deberán considerarse as referencias normativas, catálogos ou listas vermellas máis actualizadas.
- Definíranse as medidas protectoras e/ou correctoras a adoptar en función das situacións de risco que se detecten, considerando entre elas as sinaladas no punto 4.2.5.1 desta DIA sen prexuízo do que se derive da condición 4.1.2.
- Descríbese o método de rexistro, tratamento e presentación dos datos obtidos, detallando a periodicidade, estrutura e contido dos informes, que como mínimo incluírán un apartado introdutorio (indicando datas e descrición das campañas efectuadas), outro cos datos e resultados obtidos e un de valoración (considerando tanto o período abranguido polo informe como o acumulado de datos de informes anteriores), discusión e conclusións finais.
- En relación coa condición 4.2.5.1.4 da DIA, no que se refire ao lobo, a Dirección Xeral de Patrimonio Natural sinala no seu informe, como parte do plan de vixilancia ambiental, establecer un plan de seguimento no que se aborden as hipóteses de traballo sinaladas no estudo enviado polo promotor, a testar durante a fase construtiva e post-construtiva. Tamén deberase concretar o alcance, a metodoloxía e os tempos do plan de seguimento.

Previo inicio obras, a Dirección Xeral de Patrimonio Natural deberá aprobar os detalles do plan de seguimento. Os resultados deberán enviarse a dita dirección xeral.

Para a realización dos estudos ou calquera actuación que se desenvolva no marco do programa de vixilancia e seguimento ambiental en relación coas especies protexidas, o promotor deberá contar coas autorizacións que correspondan da antedita dirección xeral.

5.3. Informes do programa de vixilancia

O promotor deberá presentar os informes do programa de vixilancia e seguimento ambiental ante o órgano substantivo, a quen lle corresponde efectuar o seguimento e vixilancia do cumprimento da DIA de acordo co establecido na normativa de avaliación ambiental. Estes informes estarán asinados polo persoal técnico responsable da súa elaboración e terán que contar coa supervisión, aprobación e sinatura da persoa responsable designada para o control do cumprimento da DIA.

Os informes avaliarán pormenorizadamente o cumprimento da DIA en relación a todos os aspectos considerados nela, así como das indicacións, valoracións e medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias contidas no ESI e a restante documentación avaliada.

Con carácter xeral, incluíranse os resultados das campañas preoperacionais ou estudos complementarios que se efectúen e os que no seu caso xa consten no EsIA ou as súas addendas se é o caso, comparándoos cos que se obteñan en cada período de seguimento.

Sen prexuízo do que, co curso do tempo, se poida derivar do desenvolvemento do programa de vixilancia, o seguimento da DIA estruturarase nos seguintes informes:

1. Durante a execución das obras o promotor presentará, con carácter trimestral, un informe de obras co seguinte contido mínimo:

- a) Cronograma de obras actualizado con todas as actividades (incluíndo a adopción das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias) no que se indique, para cada unha delas, a porcentaxe de execución respecto do total. No cronograma figurará a data de actualización.
- b) Informe de avance da obra, onde se describa o desenvolvemento dos traballos en relación a todos os compoñentes do proxecto. Acompañarase de reportaxe fotográfica (con indicación da data e hora nas fotografías e plano de puntos de toma) e dun plano de planta a escala 1:5.000 ou maior detalle, dotado de coordenadas UTM (ETRS89), no que se reflicta a situación real das obras e a porcentaxe de execución de cada actividade.
- c) Resultados do plan de seguimento do nivel de ruído (con medicións en plena actividade, indicando persoal de obra e maquinaria en funcionamento durante as medicións), control da calidade das augas, funcionamento da rede de drenaxes e mantemento do réxime hídrico (seguimento hidrolóxico), seguimento de avifauna e quirópteros, protección da pequena fauna e hábitats e especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, tendo en conta os puntos 4.1, 4.2.1, 4.2.2, 4.2.5 e 5 da DIA.
- d) Informe onde se detallen, para aqueles indicadores ambientais que non teñan plans de seguimento específicos, os resultados dos controis efectuados de acordo co programa de vixilancia que se deriva desta DIA (indicando datas das visitas), así como os da aplicación das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias (tanto as que figuran na documentación avaliada como as derivadas desta DIA), incidencias e/ou imprevistos acontecidos e solucións adoptadas, labores de restauración efectuados, xestión de residuos de obra, etcétera.

2. Ao final das obras, no prazo máximo de dous (2) meses contados desde o remate dos traballos, achegará un informe fin de obras que como mínimo inclúa:

- a) Informe onde se describa o desenvolvemento dos traballos desde a emisión do último informe de obras e se detalle o estado final do parque e da área afectada tras a finalización das obras, en relación a todos os aspectos que figuran na documentación avaliada e no condicionado desta DIA. Conterá así mesmo un resumo do seguimento ambiental efectuado ao longo de toda a fase de obras e das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias adoptadas, así como das incidencias ou imprevistos acontecidos e as solucións adoptadas.
- b) Reportaxe fotográfica que amose con detalle os aspectos máis salientables da actuación: zonas nas que se implantaron os aeroxeradores, torres meterolóxicas, estado dos vieiros, cunetas e drenaxes, gabias do cableado, estado de limpeza da área (en especial das zonas de instalacións de obra e parque de maquinaria), zonas onde se efectuaron medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias, etc. Nas fotografías indicárase a data e a hora, acompañándoas dun plano de localización.

- c) Plano as built, a escala 1:5.000 ou maior detalle e dotado de coordenadas UTM, no que se reflecta a situación real de todas as instalacións e infraestruturas do parque, así como as zonas onde se levaron a cabo medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias. Incluirase unha táboa coas coordenadas UTM (ETRS89) das posicións definitivas dos aeroxeradores, do centro de seccionamento e das torres meteorolóxicas.
- d) Ficheiros dixitais do plano as built coas seguintes capas: poligonal do parque, aeroxeradores, centro de seccionamento, vieiros e torres meteorolóxicas. O formato será compatible con sistemas de información xeográfica (SIX). O sistema de proxección será o UTM, adoptándose como sistema de referencia xeodésico o ETRS89. Os datos vectoriais entregaranse en formato ESRI shapefile (.shp).

3. Unha vez iniciada a explotación do parque o promotor deberá presentar, con periodicidade semestral durante os dous primeiros anos de funcionamento e anual os seguintes, un informe en fase de funcionamento co seguinte contido mínimo:

- a) Resultados do plan de seguimento do nivel de ruído (identificando os aeroxeradores en marcha durante as medicións), do seguimento do efecto parpadeo de sombras ou shadow flicker, do control do funcionamento da rede de drenaxes do parque e o mantemento do réxime hídrico (seguimento hidrolóxico) e do seguimento da calidade das augas, conforme se deriva dos puntos 4.1, 4.2.1, 4.2.2 e 5 da DIA.
- b) Resultados dos plans de seguimento de avifauna e quirópteros (incluíndo todo o relativo ao desenvolvemento e eficacia das medidas adicionais ás que fai referencia a condición 4.1.2 da DIA), das medidas de protección de pequena fauna, hábitats naturais e especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, e seguimento dos posibles efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos), tendo en conta os puntos 4.1, 4.2.5 e 5 da DIA.
- c) Informe, acompañado de reportaxe fotográfica, no que se describan con detalle os resultados do plan de restauración, indicando os avances e incidencias no proceso de rexeneración da cuberta vexetal e de integración paisaxística da instalación, aparición de especies invasoras se é o caso, estado dos vieiros, cunetas, plataformas de montaxe, gabias do cableado, contorno das torres meteorolóxicas, así como daquelas zonas nas que se adoptasen medidas de protección contra a erosión. Nas fotografías indicárase a data e a hora, acompañándoas dun plano de localización.

Conterá tamén unha avaliación da eficacia e evolución de todas as medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias adoptadas (tanto as que figuran na documentación avaliada como as derivadas desta DIA) e a descrición, se é o caso, das incidencias acontecidas e as solucións adoptadas. Detallaranse así mesmo, para aqueles outros indicadores ambientais que non teñan plans de seguimento específicos, os controis efectuados de acordo co programa de vixilancia que se deriva desta DIA (indicando datas das visitas).

- d) Cando corresponda segundo o expresado na condición 5.2.2 da DIA sobre as actuacións de seguimento do lobo, xunto co informe en fase de funcionamento achegárase un documento específico cos contidos que se determinen en función do sinalado na dita condición.

Á vista dos resultados que se obteñan durante os dous primeiros anos de seguimento, ou ben por solicitude motivada do promotor cursada ante o órgano substantivo, poderase revisar, se é o caso, o contido ou a frecuencia dos controis e informes que se deben realizar en anos posteriores.

4. Informe previo ao abandono: cunha antelación de seis (6) meses respecto da data prevista para a finalización da explotación do parque, o promotor remitirá ao órgano substantivo un documento (con memoria, planos, pregos de condicións, orzamento, prazo de execución e avaliación dos aspectos ambientais) no que se detallen todas as actuacións previstas para o cumprimento da condición 4.2.6.4.

5. Informe posterior ao abandono: transcorridos dous (2) meses desde o remate dos traballos de desmantelamento e abandono do parque, o promotor achegará un informe coa descrición detallada das actuacións levadas a cabo, con especial mención á xestión dos residuos procedentes do desmantelamento e á restauración das superficies afectadas. Incluirá unha reportaxe fotográfica que reflicta o estado final da área, unha vez rematados os labores de abandono e realizada a oportuna revexetación.

6. PROPOSTA

Logo de finalizar a análise técnica do expediente de avaliación de impacto ambiental, propónse formular a declaración de impacto ambiental nos termos recollidos ao longo deste documento, en cumprimento do disposto no artigo 41 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental.

Xefe do Servizo de Avaliación Ambiental de Proxectos

Manuel Díaz Cano

Subdirector Xeral de Avaliación Ambiental

Juan Manuel Camiño Soto

RESOLVE:

Formular a declaración de impacto ambiental do parque eólico dos Cotos, considerando que o proxecto é ambientalmente viable sempre que se cumpra, ademais do recollido no estudo de impacto ambiental e a restante documentación avaliada, o condicionado que figura ao longo deste documento, tendo en conta que no caso de que exista contradición entre eles, prevalecerá o disposto nesta DIA.

Ademais do obrigado cumprimento das condicións sinaladas, se se manifesta calquera tipo de impacto non considerado ata o momento, este órgano ambiental poderá ditar, do xeito que proceda, os condicionados adicionais que resulten oportunos.

Consonte o disposto no artigo 52 da dita Lei 21/2013, correspóndelle ao órgano substantivo o seguimento e vixilancia do cumprimento da declaración de impacto ambiental.

Esta declaración de impacto ambiental farase pública a través do Diario Oficial de Galicia e da páxina web da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, e se lle remitirá ao órgano substantivo para os efectos que correspondan no marco do procedemento de autorización administrativa das instalacións.

Así mesmo, non exime ao promotor de obter calquera outra autorización, licenza, permiso ou informe que sexa necesario para a execución e/ou funcionamento do proxecto.

O órgano substantivo deberá notificar a esta dirección xeral calquera cambio de titularidade que se produza na instalación.

De acordo co artigo 41.4 da lei de avaliación ambiental, a declaración de impacto ambiental non será obxecto de recurso sen prexuízo dos que, se é o caso, procedan na vía administrativa e xudicial fronte o acto polo que se autoriza o proxecto.

Santiago de Compostela, 11 de novembro de 2022

A directora xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático

PD: Resolución do 9 de novembro de 2022 da Subdirectora Xeral de Coordinación Ambiental

Maria del Mar Ferreiro Briz